85 години

Международна научно-практическа конференция

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА КОХЕЗИЯ ПРЕЗ XXI ВЕК – ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Том II

85 години

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ

„Димитър А. Ценов" - Свищов

Международна научно-практическа конференция

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА КОХЕЗИЯ ПРЕЗ XXI ВЕК – ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

8-9 ноември 2021 г.

Том II

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ – СВИЩОВ

МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКА КОХЕЗИЯ ПРЕЗ XXI ВЕК – ТЕНДЕНЦИИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Свищов, 8-9 ноември 2021 г.

Посветена на 85 години от създаването
на Стопанска академия „Димитър А. Ценов“

Сборник с доклади

ТОМ II

Международната научно-практическа конференция е организирана в изпълнение на проект №НФ-2-2021 „Устойчиво развитие и социално-икономическа кохезия през XXI век – тенденции и предизвикателства“, финансиран със средства по Наредба на МОН за насърчаване на научно-изследователската дейност

Академично издателство „Ценов“
Свищов
2021

ПРОГРАМЕН КОМИТЕТ
Проф. д-р Марияна Божинова
Ректор на Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ - председател
Проф. д. н. Борислав Борисов
Проф. д. н. Божидар Божинов
Проф. д-р Стоян Проданов
Доц. д-р Галина Чиприянова
Доц. д-р Здравко Любенов
Доц. д-р Иван Марчевски
Доц. д-р Ирена Емилова
Доц. д-р Искра Пантелеева
Доц. д-р Катя Личева
Доц. д-р Людмил Несторов
Доц. д-р Марина Николова
Доц. д-р Пламен Петков
Доц. д-р Силвия Костова
Доц. д-р Христо Сирашки

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ
Доц. д-р Румен Ерусалимов - *председател*
Проф. д-р Пенка Шишманова
Проф. д-р Стефан Симеонов
Доц. д-р Красимира Славева
Доц. д-р Маруся Смокова-Стефанова
Доц. д-р Светослав Илийчовски
Доц. д-р Теодора Филипова
Гл. ас. д-р Асен Божиков

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ
Проф. д-р Любчо Варамезов - *председател*
Проф. д-р Анета Денева
Проф. д-р Атанас Атанасов
Проф. д-р Йордан Василев
Проф. д-р Красимир Шишманов
Проф. д-р Маргарита Богданова
Проф. д-р Пенка Шишманова
Проф. д-р Стефан Симеонов
Доц. д-р Александър Ганчев
Доц. д-р Венцислав Василев
Доц. д-р Красимира Славева
Доц. д-р Маруся Смокова-Стефанова
Доц. д-р Румен Ерусалимов
Доц. д-р Светослав Илийчовски
Доц. д-р Теодора Филипова

Публикуваните материали са рецензирани. Авторите носят отговорност за съдържанието на материалите, изразените мнения, използваните данни, цитираните източници и езиковото оформление на текстовете.

ISBN 978-954-23-2069-2 (print)
ISBN 978-954-23-2070-8 (online)

D. A. TSENOV ACADEMY OF ECONOMICS – SVISHTOV

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE

SUSTAINABLE DEVELOPMENT AND SOCIO-ECONOMIC COHESION IN THE 21ST CENTURY: TRENDS AND CHALLENGES

Svishtov, 8th - 9th November 2021

Dedicated to the 85th anniversary since the establishment of D. A. Tsenov Academy of Economics

Conference Proceedings

VOLUME II

The international scientific and practical conference has been organized as implementation of project SF-2-2021 "Sustainable Development and Socio-Economic Cohesion in the 21st Century: Trends and Challenges", financed with funds by Ordinance of the Ministry of Education and Science for encouraging scientific research

Tsenov Academic Publishing House
Svishtov
2021

PROGRAM COMMITTEE
Prof. Mariyana Bozhinova, Ph.D.
Rector of D. A. Tsenov Academy of Economics
Prof. Borislav Borissov, D.Sc.
Prof. Bozhidar Bozhinov, D.Sc.
Prof. Stoyan Prodanov, Ph.D.
Assoc. Prof. Galina Chipriyanova, Ph.D.
Assoc. Prof. Zdravko Lyubenov, Ph.D.
Assoc. Prof. Ivan Marchevski, Ph.D.
Assoc. Prof. Irena Emilova, Ph.D.
Assoc. Prof. Iskra Panteleeva, Ph.D.
Assoc. Prof. Katya Licheva, Ph.D.
Assoc. Prof. Lyudmil Nestorov, Ph.D.
Assoc. Prof. Marina Nikolova, Ph.D.
Assoc. Prof. Plamen Petkov, Ph.D.
Assoc. Prof Silviya Kostova, Ph.D.
Assoc. Prof Hristo Sirashki, Ph.D.

ORGANIZING COMMITTEE
Assoc. Prof. Rumen Erusalimov, Ph.D., Chairman
Prof. Penka Shishmanova, Ph.D.
Prof. Stefan Simeonov, Ph.D.
Assoc. Prof. Krasimira Slaveva, Ph.D.
Assoc. Prof. Marusya Smokova-Stefanova, Ph.D.
Assoc. Prof. Svetoslav Iliychovksi, Ph.D.
Assoc. Prof. Teodora Filipova, Ph.D.
Head Asst. Asen Bozhikov, Ph.D.

EDITORIAL COMMITTEE
Prof. Lyubcho Varamezov, Ph.D., Chairman
Prof. Aneta Deneva, Ph.D.
Prof. Atanas Atanasov, Ph.D.
Prof. Yordan Vasilev, Ph.D.
Prof. Krasimir Shishmanov, Ph.D.
Prof. Margarita Bogdanova, Ph.D.
Prof. Penka Shishmanova, Ph.D.
Prof. Stefan Simeonov, Ph.D.
Assoc. Prof. Aleksandar Ganchev, Ph.D.
Assoc. Prof. Ventsislav Vassilev, Ph.D.
Assoc. Prof. Krasimira Slaveva, Ph.D.
Assoc. Prof. Marusya Smokova-Stefanova, Ph.D.
Assoc. Prof. Rumen Erusalimov, Ph.D.
Assoc. Prof. Svetoslav Iliychovski, Ph.D.
Assoc. Prof. Teodora Filipova, Ph.D.

The published materials have been reviewed. The authors are responsible for the content and layout of their papers, the opinions expressed, the data used and the sources cited.

ISBN 978-954-23-2069-2 (print)
ISBN 978-954-23-2070-8 (online)

СЪДЪРЖАНИЕ

ТОМ II

МЕНИДЖМЪНТ, МАРКЕТИНГ, ПЛАНИРАНЕ, МЕЖДУНАРОДНА ИКОНОМИКА, БИЗНЕС ИНФОРМАТИКА

МЕЖДУНАРОДНАТА ПРОИЗВОДСТВЕНА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ
В СЪВРЕМЕННИЯ ТЕХНОЛОГИЧЕН БИЗНЕС
Проф. д.ик.н. Таня Горчева 7

INTEGRATION PROCESSES IN INTERNATIONAL BUSINESS: DIAGNOSIS
OF PREREQUISITES, PARAMETRIZATION AND SIMULATION
D. Sc. Econ., Professor, Illya Khadzhynov, D. Sc. Econ., Professor, Maryna Savchenko
Docent, PhD in Economics, Mariia Shkurat 16

ТЕРИТОРИАЛНИ ПРОПОРЦИИ, ДИСПРОПОРЦИИ… КОХЕЗИЯ?
(ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ)
Проф. д-р Веселин Бояджиев 25

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА ЧОВЕШКИТЕ
РЕСУРСИ В КОНТЕКСТА НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19
Гл. ас. д-р Весела Петрова, Доц. д-р Боряна Трифонова,
Гл. ас. д-р Бориславa Гълъбова, **Проф. д-р Емил Димов** 34

ГРАДЪТ - ИКОНОМИЧЕСКИ КАТАЛИЗАТОР
ЗА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНА
Проф. д-р Константин Калинков 43

ПОЛИТИКИ (НЕ)ОСНОВАНИ НА ДОКАЗАТЕЛСТВА
Проф. д-р Маргарита Богданова 51

КОНЦЕПТУАЛИЗИРАНЕ НА СИСТЕМНИ СТРАТЕГИЧЕСКИ ОБРАТИ
Проф. д-р Никола Янков 59

INSTITUTIONAL CHANGES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION
OF AGRICULTURE TO INFLUENCE UKRAINIAN AGRO – EXPORTS
Assoc. Prof. Oksana Kiforenko, PhD 66

ОСОБЕННОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ
КОМПЕТЕНЦИЙ БЕЛОРУССКИХ МЕНЕДЖЕРОВ
Доктор экономических наук, профессор Наталья Маковская 74

ПРОБЛЕМЫ СТИМУЛИРОВАНИЯ РАЗВИТИЯ
ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ
Профессор, доктор экономических наук Вардан Бостанджян,
Кандидат экономических наук, д-р Армине Захарян, **Юлиана Акобян** 80

СЪВРЕМЕННИ МАРКЕТИНГОВИ АСПЕКТИ НА ПАЗАРА
НА ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОДУКТИ В БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Ваня Григорова ……..…….. 91

РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИОННАТА КУЛТУРА
ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА
Доц. д-р Корнелия Тодорова ……..……..…….…….. 100

УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ НА ПРЕДПРИЯТИЯТА
КАТО ФАКТОР НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЕФЕКТИВНОСТТА
НА НОВА ПАРАДИГМА НА ИНДУСТРИАЛНОТО РАЗВИТИЕ
Доц. д-р Александър Александрович Сергеев …..……...…….……. 108

ОРГАНИЗАЦИОННИ ПРОЦЕСИ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ
Доц. д-р Анатолий Асенов …...…….…..……. 116

ПРОФЕСИОНАЛНО ПРЕГРЯВАНЕ И МОБИНГ
В ДИГИТАЛНА РАБОТНА СРЕДА
Доц. д-р Венета Христова …….……..……. 124

БИЗНЕС МОДЕЛИ И ТЕНДЕНЦИИ НА ДИГИТАЛНАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ
Доц. д-р Веселин Попов, Доц. д-р Петя Емилова ……..……. 132

ПРИЛОЖЕНИЕ НА ИНФЛУЕНСЪР МАРКЕТИНАГА В БИЗНЕСА
Доц. д-р Виржиния Иванова …….……. 139

ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19 ВЪРХУ
ВЪНШНАТА ТЪРГОВИЯ С УСЛУГИ НА БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Галина Захариева …….……. 147

ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ – КЛЮЧОВ ФАКТОР
ЗА ЕФЕКТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОМЯНАТА
Доц. д-р Георги Кондев ……..…….……. 155

ВЛИЯНИЕ НА TQM И ВЪНШНИТЕ РИСКОВЕ
ВЪРХУ ПРОЦЕСИТЕ СВЪРЗАНИ С УПРАВЛЕНИЕ
НА ПРОМЯНАТА В ОРГАНИЗАЦИЯТА
Доц. д-р Георги Кондев, Докторант Ирена Михайлова …….……..……. 164

ЕКОИНОВАЦИИ И РЕСУРСНА ЕФЕКТИВНОСТ
Доц. д-р Дафина Донева …..……. 172

ЕТИКА И ЕТИЧНАТА ИНФРАСТРУКТУРА –
МОДЕЛИ В ПУБЛИЧНИЯ СЕКТОР
Доц. д-р Евелина Парашкевова, Докторант Изабела Йонкова …….……. 179

МОДЕЛИРАНЕ НА ЕКСПОРТНАТА ПАЗАРНА ОРИЕНТАЦИЯ
Доц. д-р Здравко Любенов ……..……. 187

ВЛИЯНИЕ НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19
ВЪРХУ ДЪЛГОСРОЧНИТЕ НАГЛАСИ И НАВИЦИТЕ
ПРИ ПОТРЕБЯВАНЕ НА ТУРИСТИЧЕСКИ ПРОДУКТИ
Доц. д-р Иван Марчевски, Ас. д-р Криста Нейкова ……..……. 191

РЕЦЕСИЯТА ПОРОДЕНА ОТ COVID-19 И ВЪЗМОЖНОСТИТЕ
ЗА ПРОМЕНИ В БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА
Доц. д-р Людмил Несторов ……..……. 199

РЕКЛАМНИТЕ АГЕНЦИИ В КОМУНИКАЦИОННИЯ ПРОЦЕС
Доц. д-р Пенка Горанова ……...…….……. 210

ЕФЕКТЪТ НА РОЗЕНТАЛ – КОНТРОЛНИ И УПРАВЛЕНСКИ АСПЕКТИ
Доц. д-р Пепа Стойкова, Доц. д-р Ирена Емилова ……...…….……. 218

ДИГИТАЛНАТА ЕКОСИСТЕМА – ТЕХНОЛОГИИ И БИЗНЕС МОДЕЛИ
Доц. д-р Петя Емилова, Доц. д-р Веселин Попов ……...……...……. 227

РАЗБИРАНЕ ЗА РОЛЯТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО
В ПОСТИГАНЕТО НА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ
Доц. д-р Румяна Златева ……..……. 234

НАМАЛЯВАНЕ НА РАСТЕЖА И ДЕСТАБИЛИЗИРАЩИ
ЕФЕКТИ НА ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19 ВЪРХУ
ГЛОБАЛНАТА ИКОНОМИКА
Доц. д-р Румяна Златева, Доц. д-р Али Балканли ……..……. 241

ТЕОРЕТИЧНИ И ЕМПИРИЧНИ ИЗМЕРЕНИЯ НА КОМУНИКАЦИОННАТА
ПОЛИТИКА НА ТЪРГОВСКАТА СТРУКТУРА
Доц. д-р Христина Михалева, Х. ас. д-р Светла Атанасова ……..……. 250

МЯСТО И СЪДЪРЖАНИЕ НА ПРОЦЕСА ЗА УПРАВЛЕНИЕ
НА ПРОЕКТИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОСТАНАЛИТЕ ПРОЦЕСИ
Доц. д-р Христо Сирашки ……..…… 259

УПРАВЛЕНИЕ НА ИНОВАЦИИТЕ В ИНДУСТРИАЛНОТО
ПРЕДПРИЯТИЕ В УСЛОВИЯТА НА КРИЗА
Гл. ас. д-р Бориславa Гълъбова ……..……..…… 266

ДИФУЗИЯТА НА ИНОВАЦИИ В БЪЛГАРИЯ
Гл. ас. д-р Даниела Илиева ……..……...…. 276

АЛГОРИТЪМ ЗА ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ
В ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНСТИТУЦИЯ
Гл. ас. д-р Деница Загорчева ……....…. 284

УПРАВЛЕНИЕ НА КАРИЕРАТА –
ПРОБЛЕМИ И РЕШЕНИЯ
Гл. ас. д-р Десислава Алексиева ……....…. 292

УПРАВЛЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО В ОРГАНИЗАЦИЯТА
Гл. ас. д-р Елена Йорданова ……..…..… 298

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ПЛАНИРАНЕТО
НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ НА БИЗНЕСА
Гл. ас. д-р Елица Лазарова …….……..... 303

ГЛОБАЛНАТА ТЪРГОВИЯ С ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧНИ
ПРОДУКТИ КАТО ДВИГАТЕЛ НА РАСТЕЖА
Гл. ас. д-р Ивайло Петров …….…..…. 312

ВЛИЯНИЕ НА ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО
ВЪРХУ ЦИФРОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ НА ПРЕПОДАВАТЕЛИТЕ
Гл. ас. д-р Кремена Маринова-Костова …….……..… 320

СТРАТЕГИЧЕСКА КОРПОРАТИВНА ОТГОВОРНОСТ –
ОСОБЕНОСТИ И ЗНАЧЕНИЕ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА
Гл. ас. д-р Милен Динков …… 328

МЕДИКО-ГЕОГРАФСКАТА КОХЕЗИЯ В БЪЛГАРИЯ
Гл. ас. д-р Нели Веселинова …… 335

СЪСТОЯНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ИЗНОС В КОНТЕКСТА
НА ПАНДЕМИЯТА ОТ КОВИД-19
Гл. ас. д-р Недялко Несторов ……..…..…… 343

КОРПОРАТИВНАТА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ
КАТО КОМПОНЕНТ НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ –
ВЗАИМОВРЪЗКИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
Гл. ас. д-р Станислава Стоянова …….……. 349

ИНТЕГРИРАНИТЕ ТЕРИТОРИАЛНИ ИНВЕСТИЦИИ КАТО ИНСТРУМЕНТ
ЗА ПОСТИГАНЕ НА КОНВЕРГЕНЦИЯ МЕЖДУ РЕГИОНИТЕ
Ас. д-р Мариела Стоянова …….……. 357

УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ ПРИ КРИЗА - СЪВРЕМЕННИ
ИЗМЕРЕНИЯ И ВЪЗМОЖНИ БИЗНЕС РЕШЕНИЯ
Ас. д-р Надежда Стефанова ……..…. 363

РОЛЯ И ЗНАЧЕНИЕ НА РЕКЛАМНИЯ ПРОЦЕС В АГРОБИЗНЕСА
Ас. д-р Пламен Петров ……..……. 371

INTERNATIONAL ENTREPRENEURSHIP IN THE NEXT NORMAL:
CHALLENGES AND OPPORTUNITIES
Sen. lect. Margarita Mihaylova, PhD …….…….. 378

СИСТЕМИ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ НА МАРКЕТИНГОВАТА
ДЕЙНОСТ В ДИГИТАЛНА СРЕДА
Д-р Ралица Янева …….…. 385

ПРЕСТРУКТУРИРАНЕ НА МЪРЧАНДАЙЗИНГОВОТО ПРОДУКТОВО НИВО ПОСРЕДСТВОМ МАТРИЦАТА ARTHUR D. LITTLE – A. D. L.
Х. ас. д-р Светла Атанасова ……..... 393

THE IMPACT OF ELECTRONIC HUMAN RESOURCES MANAGEMENT PRACTICES ON ACHIEVING COMPETITIVE ENTREPRENEURSHIP FOR BUSINESS ORGANIZATIONS
Mohamed Mostafa Ali AlBaz, PhD, Lecturer,
Adham Said Ali Ibrahim, MSC, PhD Student ……..……..… 401

УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТНИ ЕКИПИ В МУЛТИПРОЕКТНА СРЕДА
Докторант Боян Врančев ……..…….. 409

ИНОВАЦИИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА „ЗЕЛЕНИ“ ПОЛИТИКИ В ХОТЕЛИЕРСТВОТО
Докторант Владо Божилов ……...……..……. 416

КОНФЛИКТИТЕ В ОРГАНИЗАЦИЯТА И УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ
Докторант Мария Велкова ……..… 425

ОТРАСЛИ НА ИКОНОМИКАТА

КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКИЯТ ТУРИЗЪМ И БЪЛГАРСКАТА ПРОЕКЦИЯ
Проф. д-р Марияна Божинова ……..… 435

ИНДУСТРИАЛНА ПОЛИТИКА В ДЪРЖАВИ С РАЗВИВАЩИ СЕ ПАЗАРИ В КОНТЕКСТА НА ИНДУСТРИЯ 4.0
Проф. д.ик.н. Евгений Савелев, Проф. д.ик.н. Виталина Куриляк …….…….. 443

ОСОБЕНОСТИ НА ФОРМИРАНЕ НА МЕХАНИЗМА НА УПРАВЛЕНИЕ НА СОЦИАЛНО ОТГОВОРНИТЕ КОМПАНИИ ВЪВ ВЕРИГАТА НА ДОСТАВКИТЕ
Проф. д-р Анета Денева, Докторант Рустам Асланзаде ……..... 451

БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ КАТО АТРАКТИВНИ НИЪРШОРИНГ ДЕСТИНАЦИИ
Проф. д-р Любчо Варамезов, Кармен Врančев ……... 457

ДИГИТАЛНАТА ИНФРАСТРУКТУРА – ИНСТРУМЕНТ НА УПРАВЛЕНСКОТО КОНСУЛТИРАНЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА СМАРТ ТУРИЗМА
Доц. д-р Николай Цонев, Докторант Данаил Алеков ……..…….. 464

ВЛИЯНИЕ НА КРИЗИСНИТЕ СЪБИТИЯ ВЪРХУ ТЪРГОВИЯТА НА ДРЕБНО
Доц. д-р Венцислав Перков ……. 472

ЗНАЧИМОСТ НА АГРАРНИЯ СЕКТОР ЗА НАЦИОНАЛНАТА ИКОНОМИКА
Доц. д-р Виолета Блажева …….…….. 480

НОВИ ИЗМЕРЕНИЯ НА ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИЯ БИЗНЕС
В ДИГИТАЛНА СРЕДА
Доц. д-р Искра Пантелеева ……..….. 488

ТУРИЗЪМ В УСЛОВИЯТА НА COVID-19
Доц. д-р Любка Илиева ……..….. 497

ФОРМИРАНЕ НА СЕНЗОРНИ ИЗЖИВЯВАНИЯ В ТУРИСТИЧЕСКИТЕ
ПАКЕТИ КАТО ФАКТОР ЗА ЗАВРЪЩАНЕ НА ТУРИСТИТЕ
В ДЕСТИНАЦИЯТА
Доц. д-р Мариана Янева, Д-р Ралица Георгиева ……..… 505

БИЗНЕС ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОДУКТИТЕ ПО ЗДРАВЕН ТУРИЗЪМ
И ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА РАЗВИТИЕТО ИМ В ТУРИСТИЧЕСКИТЕ
РАЙОНИ В БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Мариана Янева, Д-р Стилияна Басмаджиева ……. 513

СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ АГРАРЕН СЕКТОР
В УСЛОВИЯ НА ТРАНСФОРМИРАЩА СЕ
КЪМ УСТОЙЧИВОСТ ИКОНОМИКА
Доц. д-р Марина Николова ……..…… 523

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА УСТОЙЧИВ КООПЕРАТИВЕН
МОДЕЛ В БЪЛГАРСКОТО СЕЛСКО СТОПАНСТВО
Доц. д-р Маруся Линкова ……..….. 532

ИЗИСКВАНИЯ ОСИГУРЯВАЩИ ЗДРАВОСЛОВНИ
И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ТРУД В ЦЕХОВЕТЕ
ЗА КОНФЕКЦИОНИРАНЕ НА ОБУВНИ ИЗДЕЛИЯ
Доц. д-р Николай Карев ……..……. 539

ТЪРГОВИЯТА НА БЪЛГАРИЯ С ТРЕТИ СТРАНИ –
АНАЛИЗИ И ТЕНДЕНЦИИ
Доц. д-р Петранка Мидова ……..…… 547

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ОЦЕНКА НА ПАКЕТИ ОТ АКЦИИ
Доц. д-р Светослав Илийчовски ……..... 555

ВЪЗНИКВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА ТЕКСТИЛНАТА ИНДУСТРИЯ
В БЪЛГАРИЯ
Доц. д-р Сергей Найденов, Докторант Калин Петров Киряков …….. 564

ОМНИКАНАЛНАТА ИНТЕНЗИВНОСТ НА АСОРТИМЕНТНО ПРЕДЛАГАНЕ
КАТО ДЕТЕРМИНАНТА НА ПОТРЕБИТЕЛСКАТА УДОВЛЕТВОРЕНОСТ
Доц. д-р Симеонка Петрова …. ……...571

КООПЕРИРАНЕ И СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ЗА УСТОЙЧИВ
РАСТЕЖ И ТЕХНОЛОГИЧНО РАЗВИТИЕ
Доц. д-р Славена Стоянова ……..…… 579

РЕГИОНАЛНАТА ПОЛИТИКА И ПРОГРАМИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ
ТЕРИТОРИЯТА И ТУРИЗМА В СЪВРЕМЕННИТЕ УСЛОВИЯ
Доц. д-р Тихомир Личев ……. 587

СОЦИАЛНАТА КОХЕЗИЯ – ХАРАКТЕРИСТИКИ
И ТЕОРЕТИЧНА РАМКА
Гл. ас. д-р Ваня Ганева ……..….. 595

КОРПОРАТИВНА СОЦИАЛНА БЕЗОТГОВОРНОСТ
Гл. ас. д-р Емил Николов …… 603

ЗАЕТИТЕ ЛИЦА В ТЪРГОВСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ –
СЪСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ
Гл. ас. д-р Зоя Иванова …… 611

ИНТЕЛИГЕНТНИ РЕШЕНИЯ ЗА ТЪРГОВИЯ НА ДРЕБНО –
ОБЛАЧНА БАЗИРАНА ТОЧКА НА ПРОДАЖБА
Гл. ас. д-р Иван Маринов …… 619

КРЪГОВАТА ИКОНОМИКА - МОДЕЛ ЗА ПОВИШАВАНЕ
УСТОЙЧИВОСТТА НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО
Гл. ас. д-р Илияна Кръстева ……... 625

ДИНАМИКА В ЗАЕТОСТТА НА ЛЕГЛОВАТА БАЗА ПО БЪЛГАРСКОТО
ЧЕРНОМОРИЕ ЗА ПЕРИОДА 2019-2021г.
Гл. ас. д-р Любомира Тодорова……632

ПРИЛОЖЕНИЕ НА СКЛАДОВИТЕ СИСТЕМИ В УПРАВЛЕНИЕТО НА
ТЪРГОВСКИТЕ ПРОЦЕСИ ПРИ ОМНИКАНАЛНИ ТЪРГОВЦИ
Гл. ас. д-р Марияна Кътева…….. 638

ХОТЕЛИЕРСТВОТО В БЪЛГАРИЯ В УСЛОВИЯТА НА COVID-19
Гл. ас. д-р Павлин Павлов ……..……645

ПЛАНЪТ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ – СМЯНА НА ПРИОРИТЕТИТЕ
В ТРАНСПОРТНИЯ СЕКТОР
Гл. ас. д-р Петя Коралова-Ножарова, Гл. ас. д-р Щерьо Ножаров…….……651

МРЕЖОВИ ВЕРИГИ НА ДОСТАВКА В АГРОБИЗНЕСА
Гл. ас. д-р Радка Ненова ……..…….…….659

ДИНАМИКА И РАЗВИТИЕ НА ПРОИЗВОДИТЕНОСТТА
НА ТРУДА В СЕКТОР УСЛУГИ
Гл. ас. д-р Силвия Господинова …….……...667

СЪЩНОСТНИ АСПЕКТИ НА ДИГИТАЛИЗАЦИЯТА
Гл. ас. д-р Цветелина Кабакчиева ……..……675

ФОТОВОЛТАИЧНИТЕ СИСТЕМИ В КОНТЕКСТА
НА ЗЕЛЕНАТА СДЕЛКА
Гл. ас. д-р Явор Станев ……681

ТЕРИТОРИАЛНА КОНЦЕНТРАЦИЯ НА СЕКТОР НЕДВИЖИМА
СОБСТВЕНОСТ И ФАКТОРИТЕ, КОИТО МУ ВЛИЯЯТ
Гл. ас. д-р Яна Стоенчева ……..….. 686

ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ ВЪРХУ ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИТЕ
НАМЕРЕНИЯ НА МЛАДИТЕ
Ас. д-р Ивайло Костов ……..695

НАЧИНИ ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ НА ДРЕБНИЯ ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИ
БИЗНЕС В СФЕРАТА НА ТУРИЗМА СЛЕД COVID-19
Ст. преп. Елка Узунова ……702

ПРОИЗВОДСТВО НА ВОДОРОД ЧРЕЗ ЯДРЕНИ ЦЕНТРАЛИ –
ПЕРСПЕКТИВИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА
Д-р Борислав Боев ……...……..708

ПРИЛОЖЕНИЕ НА ТРЪЖНИТЕ ПРОЦЕДУРИ В УПРАВЛЕНИЕТО
НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ЗЕМИ – АКЦЕНТИ И ПРОБЛЕМИ
Доктор Валери Велковски ……..…….716

ПРОГРАМАТА ЗА ПРОФИЛАКТИКАИ РЕХАБИЛИТАЦИЯ
НА НОИ КАТО ЧАСТ ОТ ДЪРЖАВНАТА ПОЛИТИКА
ЗА ЗДРАВЕН ТУРИЗЪМ
Доктор Кристина Георгиева ……..725

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ
НА ИНДУСТРИАЛНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ ПО КОХЕЗИОННАТА
ПОЛИТИКА ПРЕЗ XXI-ВЕК
Докторант Айтен Сабри …….. 733

ЗЕЛЕНАТА ИКОНОМИКА И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО
Докторант Александър Личев ……740

ПРИКЛЮЧЕНСКИЯТ ТУРИЗЪМ КАТО НЕРАЗДЕЛНА
ЧАСТ ОТ СВЕТОВНИЯ ТУРИЗЪМ
Докторант Виктория Янакиева ……..748

НЕГАТИВНИ ПРОЯВЛЕНИЯ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕТО
НА МЕДИЦИНСКИЯ ТУРИЗЪМ
Докторант Десислава Александрова ……..754

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПОДХОД ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА
ЗА СЕРИАЛИЗАЦИЯ НА ЛЕКАРСТВЕНИ ПРОДУКТИ ОТ СТРАНА НА ООП
Докторант Димитър Райчев ……761

ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ ВЪРХУ ПРЕДПРИЕМАЧЕСКИТЕ НАМЕРЕНИЯ НА МЛАДИТЕ

Ас. д-р Ивайло Костов[1]

Резюме: *Докладът има за цел да представи някои от основните фактори, които въздействат върху предприемаческите намерения на младите хора. За целта са разгледани, анализирани и използвани данни от различни проучвания, направени сред студенти в български и чуждестранни висши училища. Обърнато е по-специално внимание на обучението по предприемачество – един от най-важните фактори, който оказва влияние върху отношението към предприемачеството и нагласите за предприемачески активности.*

Ключови думи: *предприемачество, предприемачески намерения, предприемачески нагласи, предприемаческа активност, обучение, фактори.*

JEL: L 26, A 20

FACTORS INFLUENCING YOUNG PEOPLE'S ENTREPRENEURIAL INTENTIONS

Assist. Prof. Ivaylo Kostov, PhD

Abstract: *The report aims to present some of the main factors that influence young people's entrepreneurial intentions. For this purpose, data from various surveys conducted among students in Bulgarian and foreign universities are reviewed, analyzed, and used. Particular attention is paid to entrepreneurship education – one of the most important factors influencing attitudes towards entrepreneurship and entrepreneurial activities.*

Key words*: entrepreneurship, entrepreneurial intentions, entrepreneurial attitudes, entrepreneurial activity, education, factors.*

JEL: L 26, A 20

1. Въведение

Предприемачеството е основна движеща сила и ключов компонент на социалното и икономическото развитие на една страна. То се разглежда като средство за решаване на различни проблеми, свързани с безработицата, неравенството, конкурентоспособността, иновациите, създаването на работни места, личностното и кариерното развитие и др. Поради своята значимост, предприемачеството продължава да е залегнало в множество местни, национални и наднационални планове и програми, отнасящи се до насърчаване на предприемачески активности предимно сред младите хора. В тази връзка интерес представляват факторите, които оказват влияние на предприемаческите намерения и желанието за стартиране на собствен биз-

[1] i.kostov@uni-svishtov.bg, Стопанска академия „Димитър А. Ценов“

нес. Тези фактори най-общо могат да се групират в три основни категории – на индивидуално, на институционално и на национално ниво.

Въпреки несъмнената взаимосвързаност и взаимозависимост на изброените по-горе категории, настоящата разработка поставя акцент върху някои от по-важните фактори на индивидуално ниво, сред които: семейната и социалната среда, вътрешният локус на контрол и нуждата от постижения. Особено внимание се обръща и на обучението по предприемачество като фактор, който е в основата за развитие на компетенции, умения и не на последно място – за повишаване на предприемаческите инициативи сред младите.

2. Семейна и социална среда

Като основна социална единица, семейството играе съществена роля при стартирането на бизнес или управлението на вече съществуващ такъв. Семейството е и фундамент за развитието на предприемачески умения и нагласи на отделния индивид. Семейният произход, подкрепата и насърчаването от семейство, приятели и близки са установени като ключови фактори, влияещи върху предприемачеството, а подходящата социо-културна среда е предпоставка за предприемачески активности. Показателен за това е фактът, че през 1996 г. 75 % от малко над 27 милиона фирми в САЩ се характеризират като семейни, а Европейската комисия прави изчисления, че семейните предприятия в страните от Европейския съюз ще бъдат между 70 % и 90 %. Не помалко категорични са и данните за страните от Азиатско-Тихоокеанския регион. Между 80 % и 90 % от предприятията в Сингапур са семейни, а в Китай над 85 % от частния бизнес се считат за такива. От друга страна, в Латинска Америка този дял е между 65 % и 98 % (Kelley, Gartner, & Allen, 2020).

В проучване, направено през 2007 г. в няколко града в Бразилия, Дянков и колектив стигат до извода, че социалната среда – семейство, роднини и приятели, има много силно влияние при превръщането на отделния индивид в предприемач (Djankov , Qian , Roland , & Zhuravskaya , 2007). В своята публикация авторите споделят, че 81 % от изследваните бразилски предприемачи имат близки или роднини, които работят за себе си, притежават собствен бизнес или ръководят поне 5 или повече подчинени. Интересни са данните, които показват че най-добрите приятели от училище или от университета на повече от 70% от тези предприемачи също са предприели някакво бизнес начинание.

В по-ранно изследване на същия колектив, се наблюдават подобни тенденции при предприемачи от Русия и Китай, където се оказва, че много от тях имат роднини, приятели от детството или познати, които също осъществяват предприемачески дейности.

През 2011 г., проучване от Малайзия очертава най-важните фактори, които влияят върху предприемаческото поведение на студентите (Thresiamma & Adil , 2012). Резултатите показват недвусмислено голямото

значение на семейството като модел за подражание, който въздейства върху предприемаческите намерения на младите.

Позовавайки се на академичната среда, Готнер и др. също подчертават ясното влияние на семейството, приятелите или колегите като субективни фактори при определяне на предприемаческите намерения на хората, които се обучават в университетите (Goethner, Silbereisen, Obschkonka, & Cantner, 2012). Според тяхното проучване, студентите имат положителни нагласи към предприемаческите идеи и възприемат предприемачеството като благоприятна възможност за развитие, стига възприеманите перспективи да са професионално стимулиращи и с подобаващо финансово възнаграждение.

Не по-различни са и резултатите от изследване през 2020 г., обхващащо три български икономически университета (Пантелеева & др., 2021). Според него факторите, които се открояват и имат най-силно влияние върху желанието на студентите да се развиват като предприемачи са: близките и познати предприемачи, родителите, приятелите и университетските преподаватели.

3. Вътрешният локус на контрол

Локусът на контрол отразява вярата или възприятието на индивида относно това кой контролира неговия живот и околната среда или казано с други думи степента, до която хората вярват, че това, което им се случва, е под техен или извън техен контрол (Vodă & Florea, 2019). Следователно вътрешният локус на контрол е разбирането, че собствените способности, умения, усилия, решения и действия на човека са в основата на предприемаческата инициативност (Kerr, Kerr, & Xu, 2017).

Още през 1989 г. Ротър развива концепцията, че локусът на контрол е фактор, отговорен за решението на даден човек да стане предприемач, и че при хора с по-висок вътрешен локус на контрол, вероятността да се превърнат в предприемачи е по-голяма (Thresiamma & Adil , 2012).

Различни изследвания през годините доказват, че локусът на контрол е черта, която зависи от културата. В страни с по-висока степен на индивидуализъм на хората, вътрешният локус на контрол е по-силно изразен (Mueller & Thomas, 2000). Проучване през 2006 г., направено сред турски студенти, установява, че тези, които са по-склонни да започнат някаква предприемаческа инициатива имат по-висок вътрешен локус на контрол, по-склонни са да рискуват, имат нужда да постигнат нещо повече и са по-иновативни (Kerr, Kerr, & Xu, 2017). В страни от Централна и Източна Европа, като Полша например, се установява, че субективните норми и индивидуалните възприятия към предприемачеството на 719 студенти значително влияят на решението им за предприемачески инициативи (Wach & Wojciechowski, 2016).

Според Раух и Фрезе вътрешният локус на контрол е пряко свързан и с растежа на предприятията и техният успех (Rauch & Frese, 2007).

4. Необходимостта от постижения

Необходимостта (мотивацията) от постижения е една от характерните черти на хората с предприемачески нагласи и намерения. Тази необходимост се отнася до желанието на индивида за значителни постижения, овладяване на умения и постигане на предизвикателни цели. Тя е обвързана с разгледания по-горе фактор локус на контрол, тъй като нуждата за високи постижения на предприемачите разкрива техните способности, знания и умения, които са по-силно изразени в сравнение с тези на обикновения човек (Kerr, Kerr, & Xu, 2017).

При проучване, направено сред 600 румънски студенти, се установява недвусмислено, че нуждата от постижения представлява важна личностна черта, която положително и значително влияе върху вероятността за откриване на бизнес в бъдеще (Popescu, Robu, Maxim, & Diaconu, 2016).

Мотивацията за постижения е също културно обусловена характеристика. По-високите нива на необходимост от постижения се регистрират в страни с по-висока предприемаческа активност и икономически растеж (Kerr, Kerr, & Xu, 2017). Хората с висока мотивация за постижения са по-склонни да се занимават с иновативни дейности, които включват последващо планиране, носене на отговорност за резултатите, притежават силно желание да намерят сами решения за различни проблеми, ентусиазирани са, радват се да получават обратна връзка за своите постижения, непрекъснато се опитват да подобрят представянето си и следователно имат по-голям шанс да успеят в бизнеса си (Korunka, Frank, Lueger, & Mugler, 2003). В тази връзка категоричните данни от изследване сред българските студенти (94 % от респондентите) сочат, че успешните предприемачи се формират от доминиращото въздействие на три фактора – знания, умения и опит (Пантелеева & др., 2021).

5. Обучението по предприемачество като фактор

Образованието въздейства върху предприемачеството по дихотомен начин. От една страна то повишава нивото на амбиция, самоефективност, увереност и умения, необходими на предприемачите, а от друга – благоприятно насочва хората към предприемачески инициативи и придава способността да оценяват предприемаческия риск и да взимат правилните бизнес решения (Kar, Mishra, & Mohanty, 2014).

Проучване на Пакхам и др. (Packham, Jones, Miller, Pickernell, & Brychan, 2010) стъпва на концепцията, че обучението по предприемачество оказва влияние върху мотивацията и намеренията за предприемачески инициативи на младите и е сред основните възможности за кариерно развитие. В основата на тяхното изследване е провеждането на кратък курс по предприемачество, чрез който целят да се провери какви са предприемаческите нагласи на студентите преди и след провеждане на курса, и какви са различията в съответните страни. За целта екипът прави сравнителен

анализ, обхващащ 237 студенти от Франция, Германия и Полша на възраст между 18 и 24 години, тъй като обучението по предприемачество в тези държави е механизъм, чрез който предприемаческата дейност може да бъде стимулирана, но социално-икономическият, културният и националният контекст на всяка една от страните се различава значително, предлагайки интересен потенциал за сравнение. Използвайки пет точковата скала на Ликърт, изследователският екип достига до заключението, че обучението по предприемачество има положително въздействие върху предприемаческите нагласи на френските и полските студенти и отрицателно – върху немските студенти предимно от мъжки пол. Изводът, който правят Пакхам и колектив е, че полът, културното и индустриалното наследство са фактори, които могат да повлияят върху предприемаческите нагласи и затова е необходимо те да бъдат взети предвид при разработването на учебни програми по предприемачество.

Обучението по предприемачество е изключително важно за страни от бившия социалистически блок, сред които е и България, където то е липсвало или е било ограничено само до специализирани учебни заведения. Ето защо, за да се развие положително отношение към предприемачеството, е необходимо обучението да започва още от средните училища, а в последствие висшите учебни заведения да надграждат и да способстват за придобиване на специфични знания, умения и компетенции чрез конкретни и адекватни учебни планове и програми. Не случайно българските студенти споделят, че комбинацията от знания, умения и компетенции са в основата на подготовката, стартирането и управлението на бизнеса (Пантелеева & др., 2021).

Изследването на Пантелеева и колектив акцентира върху знанията и уменията на студентите и свързаните с тях изучавани дисциплини по предприемачество. Необходимостта от нови, адекватни и приложими на практика знания и умения кореспондира с ниския процент (24,1 %) на тези, които смятат, че това, което се изучава, е достатъчно за стартиране и управление на собствено предприятие. Ето защо не е учудващо защо 60 % от българските студенти считат, че усвоените знания, умения и способности са само част от това, което е необходимо за осъществяване на предприемаческа дейност. Те не се чувстват достатъчно подготвени да стартират собствено предприятие. Следователно е логичен проявеният интерес на над 90 % от тях за включване в курсове и обучения за придобиване на повече знания и практически умения в областта на предприемачеството. В тази връзка важен фактор в целия процес е и фигурата на преподавателите по предприемачество, които трябва да съчетават академични и практически подходи за обучение. Това предполага обучаващият да умее да изпълнява няколко роли – на лидер, на координатор и на помощник (Allahar, 2021). Затова фокусът при обучението по предприемачество трябва от една страна да е върху изучаването на теории за предприемачеството, създаването на

предприятия, факторите за успех и неуспех, от друга – да е насочено към настоящи и потенциални предприемачи, да стимулира предприемаческия процес и да предоставя знания и умения за стартиране на ново предприятие, а от трета – да е насочено към натрупване на опит и развитие на ключови взаимоотношения чрез взаимодействие с практиката и ангажиране в реални проекти.

6. Заключение

Въпреки наличието на множество други фактори, които влияят с различна сила и интензитет върху предприемаческите нагласи и намерения на младите, разработката поставя акцент върху едни от най-важните – семейната и социалната среда, вътрешният локус на контрол, необходимостта от постижения и обучението по предприемачество.

Семейството и социалната среда (приятели, съученици, близки и роднини) въздействат от една страна психологически върху желанието на младите за стартиране на предприемаческа дейност чрез подкрепа, доверие, насърчаване, даване на съвети, показване на добри примери и практики и пр. От друга страна е и възможността за материално и финансово стимулиране, предоставена от най-близкият социален кръг, на които бъдещите предприемачи могат да разчитат и имат доверие, и съответно помалкият риск при осъществяване на бизнес начинание.

Вътрешният локус на контрол и нуждата от постижения са личностни черти, които се зараждат именно от семейната и социалната среда, но реално те се придобиват и усъвършенстват от образованието, получено в учебните заведения. В тази връзка посочените по-горе данни показват, че програмите и курсовете по предприемачество не са достатъчно адекватни на изискванията на съвременната динамична обстановка и не отговарят напълно на нуждите на обучаемите. Във времена на несигурност и процеси на виртуализация и дигитална трансформация на образованието следва да се търси нов, съвременен и иновативен подход, който да развива необходимите знания, компетенции и практически умения в областта на предприемачеството и същевременно с това – да подтиква младите към предприемачески инициативи. Ето защо обучението по предприемачество е от съществено значение, особено когато придобитите знания и развитите умения са пряко свързани с желанието за започване на предприемаческа дейност.

Използвани източници

Пантелеева, И., & др. (03 май 2021 г.). Изследване на отношението към предприемачеството и нагласата за стартиране на собствен бизнес на студентите от СА „Д. А. Ценов“ - Свищов, УНСС - София и ИУ - Варна. *Алманах „Научни изследвания“* стр. 48-81.

Allahar, H. (2021). Teaching Entrepreneurship: A Business School Dilemma. *Academia Letters*.

Beins, B. (2012). *APA Style Simplified: Writing in Psychology, Education, Nursing, and Sociology.* New York: Wiley-Blackwell.

Djankov , S., Qian , Y., Roland , G., & Zhuravskaya , E. (2007). *What makes a successful entrepreneur? Evidence from Brazil.* Moscow: Center for conomic and Financial Research: Moscow, CEFIR.

Goethner, M., Silbereisen, R., Obschkonka, M., & Cantner, U. (2012). Scientists transition to academic entrepreneurship: Economic and psychological determinants. *J. Econ. Psychol.*, стр. 628–641.

Kar, B., Mishra, R., & Mohanty, J. (2014). Revisiting the Factors Influencing Entry and Success of Entrepreneurship. *The International Journal of Management*, 34-47.

Kelley, D., Gartner, W., & Allen, M. (2020). *Global Entrepreneurship Monitor Family Business Report.* Babson Park, MA: Babson Park: Babson College Press.

Kerr, S., Kerr, W., & Xu, T. (November 2017 r.). *Personality Traits of Entrepreneurs: A Review of Recent Literature.* Извлечено от National Bureau of Economic Research: https://www.nber.org/papers/w24097

Korunka, C., Frank, H., Lueger, M., & Mugler, J. (2003). The Entrepreneurial Personality in the Context of Resources, Environment, and the Startup Process - A Configurational Approach. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 23-42.

Mueller, S., & Thomas, A. (2000). Culture and Entrepreneurial Potential: A nine country study of locus of control and innovativeness. *J. Bus. Ventur.*, 51-75.

Packham, G., Jones, P., Miller, C., Pickernell, D., & Brychan, T. (2010). Attitudes towards entrepreneurship education: a comparative analysis. *Education andTraining*, 568-586.

Popescu, C., Robu, I., Maxim, A., & Diaconu, L. (2016). An Analysis of the Determinants of Entrepreneurial Intentions among Students: A Romanian Case Study. *Sustainability 2016*, 771-793.

Rauch, A., & Frese, M. (2007). Let's put the person back into entrepreneurship research: A meta-analysis on the relationship between business owners' personality traits, business creation, and success. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 353-385.

Thresiamma, V., & Adil , H. (7 11 2012 r.). Youth's Entrepreneurial Attitudes in Oman. *World Journal of Social Sciences*, стр. 302-325.

Vodă, A., & Florea, N. (23 January 2019 r.). Impact of Personality Traits and Entrepreneurship Education on Entrepreneurial Intentions of Business and Engineering Students. *Sustainability 2019*.

Wach, K., & Wojciechowski, L. (2016). Entrepreneurial Intentions of Students in Poland in the View of Ajzen's Theory of Planned Behaviour. *Entrepreneurial Business and Economics Review*, 83-94.